

Handlingsprogram for næringsutvikling i Sarpsborg 2014-2016

Innledning

Handlingsprogrammet er basert på Sarpsborg kommunes samfunnsplan. Samfunnsplanens kapittel om verdiskaping beskriver forutsetninger for arbeid med næringsutvikling. Med verdiskaping menes her bruk av kunnskap, kapital og/eller arbeid med det formålet å skape økonomiske verdier.

Overordnet mål: Sarpsborg skal ha et allsidig og konkurransedyktig næringsliv med høy kompetanse og spennende jobbmuligheter.

Sarpsborg skal ha spennende og allsidige jobbmuligheter:

- Fremme Sarpsborg som attraktivt sted for næringsetablering og bosetting ved å tilby:
 - Egnede og attraktive arealer tilpasset næringslivets behov
 - Gode boliger og boområder
- Tilrettelegge for utvikling av eksisterende næringsliv og etablering av nye bedrifter, spesielt innen helse- og omsorgstjenester og opplevelser
- Stimulere til styrket forsknings- og utviklingsaktivitet i næringslivet
- Stimulere innsats for etablererstøtte og entreprenørskap
- Utvikle en effektiv og miljøvennlig vare- og persontransport som ivaretar næringslivets behov og styrker bysentrum
- Kommunen skal ha en aktiv rolle som pådriver, koordinator og tilrettelegger når det gjelder nærings- og sentrumsutvikling

Næringslivet og kommunen skal være attraktiv for faglært arbeidskraft og arbeidskraft med høyere utdanning:

- Utvikle Sarpsborg og Nedre Glommaregionen som motor for utviklingen i Østfold
- Samarbeide med næringslivet og høgskolen for å utvikle riktig utdanningstilbud med god kvalitet
- Bidra til utvikling av møteplasser innen og mellom bransjer lokalt og internasjonalt
- Motivere ungdom til å fullføre videregående skole og ta høyere utdanning. Samarbeide med Inspiria Science Center og fylkeskommunen i dette arbeidet

Næringslivet og kommunen skal tilby arbeid til alle grupper av arbeidssøkende

- Samarbeide med næringslivet, videregående skoler m.fl. for å gi arbeidssøkende ungdom jobbtillbud
- Samarbeide med næringslivet om etablering av tilrettelagte arbeidsplasser
- Legge til rette for utdannings- og arbeidstiltak som bidrar til økt mangfold og integrering
- Samarbeide med næringslivet om å skaffe til veie et tilstrekkelig antall lærlingeplasser

Det er fattet følgende verbalvedtak i Bystyret i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2014: *"Kommunen skal bli en aktiv tilrettelegger for å tiltrekke seg ny attraktiv næringsvirksomhet"*.

Handlingsprogrammet er utarbeidet i nært samarbeid med Vekst i Sarpsborg.

Mål og strategi

MÅL: Sarpsborg skal ha et allsidig og konkurransedyktig næringsliv med høy kompetanse og spennende jobbmuligheter.

Det er viktig å ta pulsen på utviklingen i næringslivet. Telemarksforskningens metode er mest anvendt (NHO's Nærings-NM, Attraktivitetsbarometeret).

I Sarpsborg måles dette slik:

1. *Etableringsfrekvens*. Antall nyregistrerte foretak i et år som andel av eksisterende foretak i begynnelsen av året.
2. *Lønnsomhet*. Andel foretak med positivt resultat før skatt.
3. *Vekst*. Andel foretak med vekst i omsetning større enn konsumprisindeksen.
4. *Størrelse*: Antall arbeidsplasser i næringslivet som andel av folketallet. Antall arbeidsplasser totalt som andel av folketallet.

Sarpsborg kommune deltar i et attraktivitetsprosjekt i samarbeid med Telemarksforskning og andre kommuner, og dette vil også bli benyttet til målinger.

Attraktiv for kunnskapsbedrifter og arbeidskraft

Det er viktig for Sarpsborg å være en attraktiv kommune for næringsetableringer.

Det er ønskelig at nye bedrifter etableres i Sarpsborg, særlig bedrifter som finner spennende muligheter i bransjer i vekst. Antallet nyetableringer per år har ligget på mellom 350 og 480 de siste ti år.

Det er et mål at allerede etablerte bedrifter som tenker på relokalisering skal foretrekke Sarpsborg. Sarpsborg skal markedsføres sammen med lokalt næringsliv, for å vise omverdenen hvor attraktivt det er å etablere seg i Sarpsborg.

Barn og unge skal fullføre utdanningen og finne spennende muligheter i sin egen hjemby. Det skal finnes spennende utviklingsmuligheter i samspillet mellom det offentlige, academia og næringslivet. Bedrifter som satser på forskning og utvikling skal føle seg sett og verdsatt.

TILTAK:

1. Samarbeide tett med Inspira Science Center for å fremme næringsutvikling innenfor næringer som krever høyere utdanning i Sarpsborg.
2. Deltakelse i NCE Smart Energy Markets, spesielt med tanke på Smart Cities. NCE Smart Energy Markets / Smart Cities danner grunnlaget for et samarbeid i Nedre Glomma om næringsutvikling.
3. Tett samarbeid med Etablererservice Østfold som leverer gratis rådgivning og kurs til etablerere i Sarpsborg.
4. Utnyttelse av byens 1000-års jubileum som arena for markedsføring av byens næringsliv. Forberede en kampanje i 2016 i forbindelse med lokalisering i Sarpsborg.

Kommunen som medspiller for næringslivet

Et av de viktigste ønskene fra næringslivet selv er at kommunen blir god i sitt samspill med næringslivet og oppfatter seg som en servicekommune. Dette kan dreie seg om effektive planprosesser, raske avgjørelser, hurtig saksbehandling og klar kommunikasjon.

Kommunen må klare å plassere næringslivet i sentrum for verdiskapingen og få aksept for dette internt. Det er viktig å motivere til entreprenørskap og vekst i eksisterende næringsliv.

TILTAK:

1. Etablere faste frokostmøter sammen med Sarpsborg Næringsforening, «Byselskapet» og resten av næringslivet (2-4 ganger per år)
 2. Etablere «Sarpsborg – konferansen» som en møtearena for lokalt næringsliv og offentlig sektor. Den første konferansen gjennomføres i 2015, en stor 1000-års konferanse i 2016.
 3. Ordfører og næringssjef er aktive samtalepartnere for lokalt næringsliv, og besøker næringslivet.
 4. Samarbeide med næringslivet om tiltak i forbindelse med tusenårsjubileet 2016
 5. Samarbeid med servicetorg / kommunikasjonsavdelingen om næringsspørsmål. Utvikle næringsdelen på kommunens nettsider og i sosiale medier.
 6. Næringsarbeidet i kommunen styrkes.
-

Byutvikling

Sarpsborg kommune ønsker et levende bysentrum med vekst. I 2014 etableres «Byselskapet», som skal forsterke arbeidet med Sarpsborg som by.

Byselskapet med arbeidstittelen «Sarpsborg AS» skal være en arena hvor Sarpsborg kommune, handels- og servicenæringen, øvrig næringsliv, kultur- og idrettsliv går sammen for å utvikle Sarpsborg til en levende og attraktiv by. Byselskapet skal være en spydspiss i arbeidet med å profilere Sarpsborg som et sted å bo, jobbe og besøke. Dette skal byselskapet lykkes med ved å fokusere på å være et attraktivt og kompetent fagmiljø for både ansatte og eiere, samt å sette høye krav til gjennomføringsevne og kvalitet på utført arbeid.

Det er viktig å skape vekst og utvikling i sentrum. Kommunens rolle som eiendomsbesitter og eiendomsutvikler bør benyttes aktivt.

TILTAK:

1. Etablering av nytt byselskap. Sarpsborg kommune støtter utvikling og vekst i «Byselskapet».
2. Benytte kommunens rolle som eiendomsutvikler aktivt i transformasjonsprosesser.
3. Stimulere til utvikling av næringsbygg også i sentrum.

Infrastruktur

Det er viktig å legge til rette for nok næringsarealer. Det er gjort en analyse av behov for næringsarealer i årene fremover, og konklusjonen er at Sarpsborg har en teoretisk arealreserve for 40 år (Asplan Viak)¹.

Like viktig er det at disse næringsarealene ligger på steder der næringslivet ønsker å etablere seg. De næringsområdene som utpeker seg i Sarpsborg er Grålum (kompetansebedrifter), Kampenes (avlastningsområde, lettere industri) og sentrum (kompetansebedrifter).

TILTAK:

1. Utvikle næringsarealer på Kampenes i perioden for tilrettelegging for lettere industri.
2. Utvikle Grålum som utstillingsvindu og område for kunnskapsbedrifter.
3. Åpne opp Borregaardsjordene for næringsvirksomhet, og i samspill med Borregaard finne spennende muligheter i dette området.
4. Utvikle sentrum som et attraktivt sted å etablere næringsvirksomhet.

¹ «Nærings- og lokaliseringsanalyse for Nedre Glommaregionen», utgave 3, 26.09.2013.

